

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

26. oktoober 2016*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Alumiiniumi tootmine — Lepingus ette nähtud elektri soodustariif — Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks — Lepingu ülesütlemine — Ülesütlemise toime kohtulik peatamine — Otsus, millega abi tunnistatakse ebaseaduslikuks — ELTL artikli 108 lõige 3 — Mõisted „olemasolev abi“ ja „uus abi“ — Eristamine

Kohtuasjas C-590/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 18. detsembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), asukoht Ateena (Kreeka), esindajad: advokaat E. Bourtzalas, *dikigoros* E. Salaka, *dikigoros* C. Synodinos, *dikigoros* C. Tagaras ja *dikigoros* A. Oikonomou,

apellant,

teised menetlusosalised:

Alouminion tis Ellados VEAE, varem Alouminion AE, asukoht Maroussi (Kreeka), esindajad: *dikigoros* G. Dellis, *dikigoros* N. Korogiannakis, *dikigoros* E. Chrysafis, *dikigoros* D. Diakopoulos ja *dikigoros* N. Keramidas,

hageja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier ja A. Bouchagiar,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: A. Borg Barthet koja presidendi ülesannetes, kohtunikud E. Levits ja F. Biltgen (ettekandja),

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebuses palub Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 8. oktoobri 2014. aasta otsus *Alouminion vs. komisjon* (T-542/11, edaspidi „vaidlustatav kohtuotsus“, EU:T:2014:859), millega Üldkohus tühistas komisjoni 13. juuli 2011. aasta otsuse 2012/339/EL riigiabi SA. 26117 – C 2/2010 (ex NN 62/2009) kohta, mida Kreeka andis ettevõtjale Alouminion tis Ellados AE (ELT 2012, L 166, lk 83; edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

2 Alouminion tis Ellados AE (edaspidi „AtE“), mille õigusjärglased on Kreeka alumiiniumitootmises alates 2007. aasta juulist Alouminion AE ja 2015. aasta maist Alouminion tis Ellados VEAE (edaspidi „Alouminion“), sõlmis 1960. aastal riigi osalusega elektriettevõtjaga DEI lepingu (edaspidi „1960. aasta leping“), mille alusel kohaldati talle elektritarne soodustariifi.

3 1960. aasta lepingu artikli 2 lõikes 3 oli ette nähtud, et leping uueneb vaikimisi iga viie aasta tagant, kui kumbki pooltest ei ütle seda üles, saates kaheaastase etteteatamisega teisele poolele väljastusteatatega tähitud kirja.

4 Vastavalt AtE ja Kreeka riigi kokkuleppele, mis fikseeriti 1969. aasta seadusandlikus dekreedis, pidi 1960. aasta leping lõppema 31. märtsil 2006, välja arvatud juhul, kui lepingut pikendatakse vastavalt selle sätetele.

5 Euroopa Komisjon leidis 23. jaanuari 1992. aasta otsuses, et AtE-le antud soodustariif on siseturuga kokkusobiv riigiabi.

6 DEI teavitas 2004. aasta veebruaris AtE-d oma kavatsusest 1960. aasta leping üles öelda ja lõpetas vastavalt lepingu sätetele alates 1. aprillist 2006 tema suhtes soodustariifi kohaldamise.

7 AtE vaidlustas lepingu ülesütlemise liikmesriigi pädevas kohtus.

8 Monomeles Protodikeio Athinon (Ateena ainuisikulise kohtukoosseisuga esimese astme kohus, Kreeka) peatas 5. jaanuari 2007. aasta määruses hagi tagamise kohta (edaspidi „hagi tagamise esimene määrus“) ülesütlemise toime ajutiselt ja *ex nunc*. Kohus leidis, et ülesütlemine ei olnud kooskõlas 1960. aasta lepinguga ja asjas kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega.

9 DEI vaidlustas hagi tagamise esimese määruse Polymeles Protodikeio Athinon'is (Ateena kollegiaalne esimese astme kohus, Kreeka), mis samuti hagi tagamise üle otsustades *ex nunc* rahuldaski 6. märtsi 2008. aasta määrusega tema taotluse üles öelda 1960. aasta leping ja lõpetada soodustariifi kohaldamine.

10 Seega jätkas AtE ja seejärel Alouminion ajavahemikul 5. jaanuarist 2007 kuni 6. märtsini 2008 (edaspidi „vaidlusalune ajavahemik“) soodustariifi kasutamist.

11 2008. aasta juulis esitati komisjonile kaebused. Komisjon teatas 27. jaanuari 2010. aasta kirjas Kreeka Vabariigile oma otsusest algatada ETL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud menetlus ning kutsus huvitatud isikuid esitama oma märkusi ühe kuu jooksul alates kõnealuse otsuse avaldamise kuupäevast.

12 Otsus avaldati Euroopa Liidu Teatajas 16. aprillil 2010 (ELT 2010, C 96, lk 7).

- 13 Komisjon väljendas otsuses eelkõige kahtlust, kas DEI poolt vaidlusalusel ajavahemikul AtE ja hiljem Alouminioni suhtes arvetel toodud soodustariif oli sama, mis teiste suurte elektri kõrgepinge tööstustarbijate puhul, arvestades seda, et soodustariifi kohaldamine pidi lõppema 31. märtsil 2006, kuid selle kohaldamist pikendati hagi tagamise esimese määrusega.
- 14 Komisjonile esitasid enda märkused Kreeka Vabariik, Alouminion ja DEI.
- 15 Vaidlusaluses otsuses leidis komisjon, et Kreeka Vabariik oli kõnealusel ajavahemikul soodustariifi kohaldades andnud AtE-le ja Alouminionile ebaseaduslikult riigiabi summas 17,4 miljonit eurot. Kuna komisjon leidis, et seda abi oli antud ELTL artikli 108 lõiget 3 rikkudes ja järelikult on see siseturuga kokkusobimatu, kohustas ta Kreeka Vabariiki abi Alouminionilt tagasi nõudma.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatav kohtuotsus

- 16 Alouminion esitas 6. oktoobril 2011 Üldkohtu kantseleisse hagi, milles palus tühistada vaidlusalune otsus ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 17 Alouminion esitas oma hagi põhjendamiseks kümme väidet, millega vaidlustab esimese võimalusena vaidlusaluse meetme kvalifitseerimise uueks abiks, teise võimalusena soodustariifi kvalifitseerimise riigiabiks ja kolmanda võimalusena kohustuse tagasi nõuda vaidlusalusest meetmest tuleneva uue abi.
- 18 Üldkohus nõustus hagi esimese väitega ja tühistas vaidlusaluse otsuse, ilma et ta oleks langetanud otsust hagi teiste väidete kohta.

Apellatsioonkaebus

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 19 Alouminion leiab, et käesolev apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu.
- 20 DEI meenutab, et Üldkohus rahuldab esimeses astmes tema taotluse menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 teises lõigus on ette nähtud, et esimeses kohtuastmes menetlusse astujad võivad otsuse edasi kaevata juhul, kui Üldkohtu otsus neid otseselt mõjutab.
- 21 DEI väidab, et vaidlusaluse otsuse täitmiseks nõudis ta vaidlusaluse riigiabi koos intressiga tagasi kokku 21 276 766,43 eurot. Kuna vaidlustatava kohtuotsusega tühistati vaidlusalune otsus, langes ära sellise tagasinõudmise õiguslik alus.
- 22 DEI leiab, et järelikult peab ta tagasi nõutud summa tagastama ja Euroopa Kohtu praktikast arvestades tuleb teda seega pidada isikuks, keda vaidlustatav kohtuotsus otseselt mõjutab.

Euroopa Kohtu hinnang

- 23 Tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklile 56 võivad menetlusse astujad, välja arvatud liikmesriigid ja liidu institutsioonid, Üldkohtu otsuse edasi kaevata üksnes juhul, kui see otsus neid otseselt mõjutab.

- 24 Selle kohta nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et hagejat, kes peab Üldkohtu otsuse täitmisel tagastama mingi summa, tuleb pidada isikuks, keda see kohtuotsus otseselt mõjutab (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused, 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon, C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punktid 46–58, ning 2.10.2003, International Power jt vs. NALOO, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P ja C-180/01 P, EU:C:2003:534, punktid 52 ja 53).
- 25 Käesolevas asjas peab DEI vaidlustatava kohtuotsuse täitmisel tagastama summa, mille ta nõudis tagasi vaidlusalust otsust täites, nimelt 21 276 766,43 eurot, mis vastab Alouminionile alusetult kohaldatud elektritarne soodustariifi ja tavatariifi vahele.
- 26 Eeltoodust nähtub, et vaidlustatav kohtuotsus mõjutab otseselt DEI majanduslikku olukorda vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklile 56. Järelikult on hagi vastuvõetav.

Sisulised küsimused

- 27 DEI esitab oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks viis väidet.
- 28 Esimeses väites, mis jaguneb kolmeks osaks, leiab DEI, keda toetab komisjon, et Üldkohus on rikkunud ELTL artikli 108 lõiget 3 ning nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 1 punkte b ja c.

Esimese väite esimene osa

– Poolte argumendid

- 29 Esimese väite esimeses osas kritiseerib DEI, keda toetab komisjon, Üldkohtu seisukohta, et olemasoleva abi pikendamine ei kujuta endast *ipso facto* uut abi.
- 30 DEI ja komisjon väidavad, et meenutades vaidlustatava kohtuotsuse punktis 53 Euroopa Kohtu järjepidevat praktikat, mille kohaselt tekib olemasoleva abi pikendamisel uus abi, mis erineb pikendatud abist, ja olemasoleva abi kestuse muutmist tuleb pidada uueks abiks (kohtuotsused, 4.12.2013, komisjon vs. nõukogu, C-121/10, EU:C:2013:784, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 4.12.2013, komisjon vs. nõukogu, C-111/10, EU:C:2013:785, punkt 58), püüdis Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktis 54 seda kohtupraktikat nüansseerida, tõlgendades 9. augusti 1994. aasta kohtuotsust Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) ja 20. mai 2010. aasta kohtuotsust Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291) nii, et uue abiga on tegemist üksnes juhul, kui muudatus mõjutab abikava sisuliselt.
- 31 9. augusti 1994. aasta kohtuotsusest Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) ja 20. mai 2010. aasta kohtuotsusest Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291) ei tulene aga, et olemasoleva abi kehtivusaja pikendamine ei tähenda juba iseenesest, et anti uut abi, ning igatahes ei saa 9. augusti 1994. aasta kohtuotsust Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) üle kanda käesolevale kohtuasjale.
- 32 DEI ja komisjon väidavad, et asjaolu, et olemasoleva abi kehtivusaja pikendamisel tekib uus abi, on ELTL artiklitest 107 ja 108 tulenev loogiline tagajärg.
- 33 DEI ja komisjoni sõnul on nende sätetega kehtestatud riigiabi kontrolli süsteemis ette nähtud erinev menetlus vastavalt sellele, kas tegemist on olemasoleva või uue abiga. Kui leida, et olemasoleva abi pikendamine ei kujuta endast *ipso facto* uut abi, võiks liikmesriik menetluse sellest erisusest kõrvale hoida, pikendades vastavat abi määramata ajaks või lühikeseks ajavahemikuks.

- 34 DEI ja komisjon leiavad, et mõistet „olemasolev abi“ tuleb seega tõlgendada kitsalt, et mitte kahjustada ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud teavitamiskohustust ja rakendamiskeeldu; seda on Euroopa Kohus ka juba tunnistanud 5. oktoobri 1994. aasta kohtuotsuses Itaalia vs. komisjon (C-47/91, EU:C:1994:358, punktid 24–26) ja 21. märtsi 2002. aasta kohtuotsuses Hispaania vs. komisjon (C-36/00, EU:C:2002:196, punkt 24).
- 35 Seevastu tuleb mõistet „uus abi“ tõlgendada laialt, sest vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 1 punktile c on see „kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused“.
- 36 DEI ja komisjon toovad samuti esile, et komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse määrust nr 659/1999 (ELT 2004, L 140, lk 1, parandus ELT 2005, L 25, lk 74; ELT eriväljaanne 08/04, lk 3), artikli 4 lõikes 1 on ette nähtud, et „määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 lõike c kohaldamisel tähendab olemasoleva toetuse muudatus mis tahes muutust, välja arvatud puhtalt formaalsed või halduslikud muudatused, mis ei mõjuta toetusmeetme ühisturule vastavuse hindamist“.
- 37 Arvestades neid tegureid ja asjaolu, et abi kokkusobivuse hindamisel siseturuga tugineb komisjon majandusandmetele ja asjaoludele, mis esinevad asjaomasel turul tema otsuse tegemise ajal ning ajavahemikul, mille jaoks abi on ette nähtud, leiavad DEI ja komisjon, et abi kehtivusaja pikendamist ei saa pidada „puhtalt formaalseks või halduslikuks“ muudatuseks määruse nr 794/2004 artikli 4 lõike 1 tähenduses, vaid see kujutab endast olemasoleva abi muudatust.
- 38 DEI arvates lähtub vaidlustatava kohtuotsuse punktis 53 viidatud Euroopa Kohtu järjepidev praktika samast loogikast.
- 39 Alouminion leiab, et esimese väite esimene osa tuleb tagasi lükata.
- 40 Tema sõnul selgitas Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktis 54 tõlgendamismeetodit, mida tuleb olemasoleva abikava tegeliku muudatuse tuvastamisel järgida, ega püüdnud nüansseerida sama kohtuotsuse punktis 53 viidatud järjepidevat kohtupraktikat.
- 41 Alouminion leiab, et 9. augusti 1994. aasta kohtuotsus Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) on käesolevas asjas asjakohane, sest selles kohtuotsuses nentis Euroopa Kohus, et asjaomase meetmega ei muudetud vaidlusaluseid soodustusi kehtestanud õigusnorme nii, et sellega oleks muudetud nende soodustuste olemust või neid kohaldavate avalik-õiguslike asutuste tegevust, ja järeldas sellest, et sellise meetmega ei ole määratud või muudetud olemasolevat abi. Samasugusele seisukohale tuleb asuda ka käesolevas kohtuasjas, sest hagi tagamise esimese määrusega ei ole Alouminioni sõnul muudetud ega ka asendatud olemasoleva abi õiguslikku ja lepingulist alust.
- 42 Alouminion leiab, et Üldkohus on õigesti viidanud ka 20. mai 2010. aasta kohtuotsusele Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), sest ehkki Euroopa Kohus nentis selle kohtuotsuse punktides 46 ja 47, et kui seadusandliku raamistiku muutmisega kaasnevalt suureneb abikava rahastamiseks eraldatud eelarve ja pikeneb selle kestus, on tegemist ebaseadusliku abiga, möönis ta siiski, et sellega ei ole tegemist juhul, kui muudetakse seadusandlikku raamistikku, kuid sellega ei mõjutata abi summat.
- 43 Alouminion järeldab sellest, et viidatud kohtuotsuseid arvestades ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatava kohtuotsuse punktis 55, et hagi tagamise esimese määrusega ei ole määratud ega muudetud olemasolevat abi.
- 44 Mis puudutab argumenti, et olemasoleva abi pikendamine kujutab endast *ipso facto* uut abi, siis selle kohta leiab Alouminion, et DEI ja komisjoni poolt selle kohta viidatud kohtupraktika ei ole asjakohane käesolevas asjas, sest see kohtupraktika puudutab mõiste „olemasolev abi“ kitsast tõlgendamist, mitte aga mõistele „pikendamine“ hinnangu andmist.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 45 Kõigepealt tuleb toonitada, et riigiabi kontrollimise süsteemis, mis on kehtestatud ELTL artiklitega 107 ja 108, erineb menetlus vastavalt sellele, kas tegemist on olemasoleva või uue abiga. Kuigi olemasoleva abi andmine on vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 1 õiguspärane seni, kuni komisjon ei ole seda tunnistanud ühisturuga kokkusobimatuks, on ELTL artikli 108 lõikes 3 samas ette nähtud, et uue abi määramise plaanidest või olemasoleva abi muutmise plaanidest tuleb komisjoni piisavalt aegsasti teavitada ja neid ei tohi rakendada enne, kui nimetatud menetluse järgi on tehtud lõplik otsus (vt selle kohta kohtuotsused, 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 19.3.2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, punkt 35).
- 46 Oluline on ka meenutada, et esiteks on uus abi vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 1 punktile c „kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused“.
- 47 Teiseks on määruse nr 794/2004 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud, et „[määruse nr 659/1999] artikli 1 lõike c kohaldamisel tähendab olemasoleva toetuse muudatus mis tahes muutust, välja arvatud puhtalt formaalsed või halduslikud muudatused, mis ei mõjuta toetusmeetme ühisturule vastavuse hindamist“.
- 48 Ühtlasi nähtub järjepidevast kohtupraktikast, et mõiste „riigiabi“ vastab objektiivsele olukorrale, mida tuleb hinnata hetkel, kui komisjon teeb oma otsuse (vt selle kohta kohtuotsused, 10.7.1986, Belgia vs. komisjon, 234/84, EU:C:1986:302, punkt 16; 11.9.2003, Belgia vs. komisjon, C-197/99 P, EU:C:2003:444, punkt 86, ning 1.7.2008, Chronopost ja La Poste vs. UFEF jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punkt 144).
- 49 Eeltoodust nähtub, et abi kokkusobivuse hindamisel siseturuga tugineb komisjon majandusandmetele ja asjaoludele, mis esinevad asjaomasel turul tema otsuse tegemise ajal, ning võtab eelkõige arvesse selle ajavahemiku pikkust, mille jaoks abi on ette nähtud. Järelikult on olemasoleva abi kehtivusaeg üks tegur, mis mõjutab komisjoni hinnangut selle abi siseturuga kokkusobivuse kohta.
- 50 Neil asjaoludel ja nagu Euroopa Kohus otsustas 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsustes komisjon vs. nõukogu (C-121/10, EU:C:2013:784, punkt 59) ja komisjon vs. nõukogu (C-111/10, EU:C:2013:785, punkt 58), tuleb olemasoleva abi kestvusaja pikendamist pidada olemasoleva abi muutmiseks ja selle puhul on järelikult vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 1 punktile c tegemist uue abiga.
- 51 Kõiki neid kaalutlusi tuleb esimese väite esimese osa põhjendatuse hindamisel arvesse võtta.
- 52 Esimese väite esimeses osas leiab DEI, keda toetab komisjon, et sisuliselt otsustas Üldkohus, et olemasoleva abi pikendamine ei kujuta endast *ipso facto* uut abi.
- 53 DEI ja komisjon väidavad, et vaidlustatava kohtuotsuse punktis 54 tõlgendas Üldkohus vääralt 9. augusti 1994. aasta kohtuotsust Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) ja 20. mai 2010. aasta kohtuotsust Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), et eristada neid sama kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktikast, nimelt 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsustest komisjon vs. nõukogu (C-121/10, EU:C:2013:784, punkt 59) ning komisjon vs. nõukogu (C-111/10, EU:C:2013:785, punkt 58).
- 54 Selle kohta tuleb märkida, et vaidlustatava kohtuotsuse punktis 54 tugines Üldkohus esiteks 9. augusti 1994. aasta kohtuotsusele Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), kus on otsustatud „ELTL artikli 108 lõigete 1 ja 3 kohaldamisel, et uue abi tekkimise või olemasoleva abi muutmise hindamisel tuleb aluseks võtta abi ette näinud õigusnormid, nende abide liigid ja piirid“.

- 55 Teiseks viitas Üldkohus samas punktis 20. mai 2010. aasta kohtuotsuse *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291) punktidele 46 ja 47 ning lisas, et „[...] uue abikavaga [on] tegemist üksnes juhul, kui muudatus mõjutab esialgset abikava sisuliselt“.
- 56 Kuid selline tõlgendus põhineb viidatud kohtuotsuse ekslikul mõistmisel. Nimelt nähtub punktidest 46 ja 47 üksnes see, et Euroopa Kohus otsustas, et asjaomase abikava rahastamiseks eraldatud eelarve suurenemisega ja selle abikava kohaldamise ajavahemiku pikendamisega kahe aasta võrra löi asjaomane liikmesriik uue abi, mis erineb abist, millele oli loa andnud komisjon.
- 57 Eeltoodust nähtub, nagu seda leiab ka DEI, et 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsustes komisjon *vs.* nõukogu (C-121/10, EU:C:2013:784, punkt 59), ja komisjon *vs.* nõukogu (C-111/10, EU:C:2013:785, punkt 58) välja kujunenud kohtupraktika, mille kohaselt tekib olemasoleva abikava pikendamisel uus abi, lähtub samast loogikast nagu 9. augusti 1994. aasta kohtuotsus *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311) ja 20. mai 2010. aasta kohtuotsus *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291). Ühtlasi tuleb ka rõhutada, et 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsustes viitas Euroopa Kohus sõnaselgelt selle kohtuotsuse punktidele 46 ja 47.
- 58 Tuleb ka märkida, et tänases kohtuasjas nähtub Üldkohtu tuvastatud ja käesoleva kohtuotsuse punktides 2–10 kirjeldatud asjaoludest, et 1960. aasta leping pidi lõppema 31. märtsil 2006, välja arvatud juhul, kui seda pikendatakse vastavalt sama lepingu sätetele. 2004. aasta veebruaris teavitas aga DEI AtE-d kavatsusest leping üles öelda ja lõpetas alates 1. aprillist 2006 tema suhtes soodustariifi kohaldamise. Hagi tagamise esimese määrusega peatati ülesütlemise toime ajutiselt siiski nii, et kõnealusel ajavahemikul said AtE ja seejärel Alouminion jätkuvalt soodustariifi kasutada.
- 59 Seega, ja erinevalt sellest, mida leidis Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktides 55–57, muutis hagi tagamise esimene määrus vaidlusalusel ajavahemikul soodustariifi kasutamise jätkamist lubades selle tariifi ajalisi piire, mis olid kokku lepitud 1960. aasta lepingus, ja seega ka abikava ajalisi piire, mis olid heaks kiidetud komisjoni 23. jaanuari 1992. aasta otsuses. Järelikult muutis hagi tagamise esimene määrus olemasolevat abi.
- 60 Kogu eeltoodud arutluskäiku arvestades tuleb nentida, et vaidlustatava kohtuotsuse punktides 54–56 tõlgendas ja kohaldas Üldkohus väärt Euroopa Kohtu 9. augusti 1994. aasta kohtuotsuses *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311) ja 20. mai 2010. aasta kohtuotsuses *Todaro Nunziatina & C.* (C-138/09, EU:C:2010:291) välja töötatud kohtupraktikat, mida on üle korratud 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsustes komisjon *vs.* nõukogu (C-121/10, EU:C:2013:784, punkt 59) ja komisjon *vs.* nõukogu (C-111/10, EU:C:2013:785, punkt 58), ning Üldkohus on rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatava kohtuotsuse punktis 57, et hagi tagamise esimest määrust ei saa vaadelda abi määramise või muutmisenä ELTL artikli 108 lõike 3 tähenduses.
- 61 Järelikult on apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa põhjendatud.

Esimese väite teine osa

– Poolte argumendid

- 62 Esimese väite teises osas leiab DEI, keda toetab komisjon, et Üldkohtu vaidlustatava kohtuotsuse punktides 61–68 sõnastatud seisukohad on väärad.
- 63 Esiteks leiavad DEI ja komisjon vaidlustatava kohtuotsuse punktidele 53 ja 61–63 ning 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsusele *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ja 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusele *Itaalia vs. komisjon* (T-53/08, EU:T:2010:267) viidates, et Üldkohus tõlgendas neid kohtuotsuseid ebaõigesti, kui asus seisukohale, et uus abi on määratud üksnes siis, kui olemasolevat abi on pikendatud seadusandlike meetmetega.

- 64 Selle kohta meenutavad DEI ja komisjon, et vastavalt Euroopa Kohtu järjepidevale praktikale võib riigile omistatava tegevusetuse tagajärg olla riigiabi andmine (kohtuotsus, 19.3.2013, Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ning komisjon vs. Prantsusmaa jt, C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, punktid 100–103), millega on seda enam tegemist riigiorgani poolt vastu võetud akti puhul, isegi juhul kui tegemist ei ole seadusandliku meetmega.
- 65 Teiseks väidavad DEI ja komisjon, et Üldkohus eristas vaidlustatava kohtuotsuse punktis 63 ekslikult 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsust Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ning 1. juuli 2010. aasta kohtuotsust Itaalia vs. komisjon (T-53/08, EU:T:2010:267) käesolevast kohtuasjast põhjendusel, et nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades ei olnud vaidlusaluse abi kehtivusaja pikendamine automaatne. Nimelt ei ole vaidlust selle üle, et käesolevas kohtuasjas soodustariifi kasutamise pikendamine ei tulenenud automaatselt 1960. aasta lepingust, vaid selle alus oli hagi tagamise esimene määrus.
- 66 Kolmandaks märgivad DEI ja komisjon, et vastupidi vaidlustatava kohtuotsuse punktides 65–67 Üldkohtu poolt otsustatule ei nähtu 20. septembri 2011. aasta kohtuotsusest Regione autonoma della Sardegna jt vs. komisjon (T-394/08, T-408/08, T-453/08 ja T-454/08, EU:T:2011:493), et selline meede nagu hagi tagamise esimene määrus peab selleks, et seda saaks pidada uueks abiks, muutma olemasoleva abi õiguslikku raamistikku ja seega ka selle abi sisu. Sellest kohtuotsusest nähtub tegelikult, et isegi olemasoleva abi mitteolulise muutmise puhul on tegemist uue abi määramisega.
- 67 Ühtlasi leiab komisjon, et vaidlusalusel ajavahemikul oli selle abi õiguslik alus hagi tagamise esimene määrus ja Üldkohus leidis vaidlustatava kohtuotsuse punktides 64, 67 ja 68 seega ekslikult, et hagi tagamise esimese määru eesmärk ei olnud muuta 1960. aasta lepingu õiguslikku raamistikku, vaid andis üksnes selle sisule esialgse tõlgenduse.
- 68 Nii leidis Üldkohus, et õiguslik toime on üksnes sellel lepingul. Komisjoni arvates aga ei anna hagi tagamise määruised kohtuvaidlusele esialgset tõlgendust ega selgitust, vaid omavad iseseisvat õiguslikku toimet, tunnustades olemasolevaid õigusi ja kohustusi ning luues nii uusi õigusi kui ka uusi kohustusi. Siseriiklik kohus võib otsustada kohaldada hagi tagamise meetmeid eelkõige juhul, kui esiteks on vaja säilitada mingit õigust või kui mingit olukorda on vaja reguleerida ja teiseks juhul, kui on viivitamatult vaja ära hoida otsust ohtu. Seega võib nende meetmete eesmärk olla kaitsta põhihagiga seotud õigust, mis ei pruugi aga olla sama õigus, millele palutakse põhihagis alalist õiguslikku kaitset.
- 69 Alouminion leiab, et hagi tagamise esimese määruisega ei muudetud siseriiklikku õiguslikku raamistikku ega soodustariifi seadusandlikku raamistikku ja järelikult tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.
- 70 Kõigepealt leiab Alouminion, et DEI viitab ekslikult 20. septembri 2011. aasta kohtuotsusele Regione autonoma della Sardegna jt vs. komisjon (T-394/08, T-408/08, T-453/08 ja T-454/08, EU:T:2011:493), väites, et isegi olemasoleva abi mitteolulise muutmise puhul on tegemist uue abi määramisega. Nimelt nähtub selle kohtuotsuse itaaliakeelsest versioonist, et selline muudatus üksnes „võib“ tähendada uue abi määramist.
- 71 Seejärel leiab Alouminion, et 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsusest Diputación Foral de Álava vs. komisjon (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ja 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusest Itaalia vs. komisjon (T-53/08, EU:T:2010:267) nähtub, et Üldkohus pidas nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades vaidlusalust abi uueks abiks vaid seetõttu, et see põhines seadusandlikul meetmel.
- 72 Lõpuks leiab Alouminion, et DEI viidatud kohtupraktika, mille kohaselt võib riigile omistatava tegevusetuse tagajärg olla riigiabi andmine, ei ole käesolevas asjas asjakohane.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 73 Mis puudutab kõigepealt vaidlustatava kohtuotsuse punkte 61–64, siis tuleb märkida, et esiteks selgitas Üldkohus kohtuotsuse punktis 63, et 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsusele *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ning 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusele *Itaalia vs. komisjon* (T-53/08, EU:T:2010:267) aluseks olnud kohtuasjades ei peetud asjaomaseid pikendamisi uueks abiks „üksnes seetõttu, et selline pikendamine ei olnud automaatne, vaid vajas seadusandlike meetmeid, et muuta esialgu kehtestatud soodustust“.
- 74 Kuid isegi kui 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsuse *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) punktides 1–9 ning 1. juuli 2010. aasta kohtuotsuse *Itaalia vs. komisjon* (T-53/08, EU:T:2010:267) punktides 1–11 toodud asjaolude kirjeldusest nähtub, et asjaomaste pikendamiste alus on seadusandlik meede, tuleb tõdeda, et puudub igasugune alus arvata, et just sellele asjaolule tuginedes jõudis Üldkohus nendes kohtuotsustes seisukohale, et nende pikendamiste puhul on tegemist uue abiga.
- 75 Nimelt nähtub eelkõige 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsuse *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) punktides 174 ja 175, et vaidlusalust abi anti õigusaktiga, see tähendab seadusandliku meetmega, mis võeti vastu siis, kui Hispaania Kuningriik oli juba liikmesriik, ning isegi juhul, kui selles õigusaktis ette nähtud soodustus seisnes üksnes varasema meetme pikendamises, tuleb vaidlusaluse abi kestuse muutmise tõttu pidada seda uueks abiks. Eeltoodust nähtub, et asjaomaseid pikendamisi peeti uueks abiks mitte seetõttu, et nende alus oli seadusandlik meede, vaid tulenevalt nende toimest.
- 76 Teiseks eristas Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktides 63 ja 64 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsust *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ning 1. juuli 2010. aasta kohtuotsust *Itaalia vs. komisjon* (T-53/08, EU:T:2010:267) käesolevast kohtuasjast põhjendusel, et nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades ei olnud vaidlusaluse abi kehtivusaja pikendamine automaatne.
- 77 Tuleb aga rõhutada, et Üldkohtu poolt tuvastatud ja käesoleva kohtuotsuse punktides 8–10 kirjeldatud asjaoludest nähtub selgelt, et käesolevas asjas ei tulenenud soodustariifi kasutamise pikendamine automaatselt 1960. aasta lepingust, vaid selle alus oli hagi tagamise esimene määrus.
- 78 Järelikult tuginevad vaidlustatava kohtuotsuse punktides 61–64 toodud seisukohad 6. märtsi 2002. aasta kohtuotsuse *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon* (T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, EU:T:2002:59) ning 1. juuli 2010. aasta kohtuotsuse *Itaalia vs. komisjon* (T-53/08, EU:T:2010:267) väärale kohaldamisele.
- 79 Mis puudutab teiseks vaidlustatava kohtuotsuse punkte 65–68, siis tuleb märkida, et kohtuotsuse punktides 65 ja 66 selgitas Üldkohus, et 20. septembri 2011. aasta kohtuotsuses *Sardegna vs. komisjon* (T-394/08, T-408/08, T-453/08 ja T-454/08, EU:T:2011:493) otsustas ta küll, et abi, mis on antud õiguslikul alusel, mis oluliselt erineb heakskiitmist käsitleva otsusega heakskiidetud kava alusest, tuleb lugeda uueks abiks, ent viimati nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas oli esialgne abi komisjoni poolt heaks kiidetud ja uut abi anti uue õigusakti alusel, mis oli vastuolus komisjoni heakskiitva otsusega.
- 80 Rõhutades seejärel vaidlustatava kohtuotsuse punktis 67, et käesolevas kohtuasjas ei olnud hagi tagamise esimese määruse eesmärk muuta soodustariifi suhtes kehtivat õiguslikku raamistikku võrreldes komisjoni heakskiitva otsuse aluseks olnud õigusliku raamistikuga, leidis Üldkohus selle otsuse punktis 68, et vaidlusaluse abi õiguslik alus ei ole hagi tagamise esimene määrus, vaid 1960. aasta leping ja asjassepuutuv siseriiklik õigus, millele anti hagi tagamise esimeses määruses esialgne tõlgendus.

81 Selle kohta tuleb nentida, et kuivõrd käesoleva kohtuotsuse punktist 59 nähtub, et vaidlusalusel ajavahemikul soodustariifi kasutamist pikendades muutis hagi tagamise esimene määrus 1960. aasta lepingu ajalisi piire ja seega ka soodustariifi ajalisi piire, nagu neid on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 4, siis abi õiguslik alus oli vaidlusalusel ajavahemikul hagi tagamise esimene määrus.

82 Järelikult on vaidlustatava kohtuotsuse punktides 67 ja 68 rikutud õigusnormi.

83 Esimese väite teise osaga tuleb seega samuti nõustuda.

Esimese väite kolmas osa

– Poolte argumendid

84 Esimese väite kolmandas osas leiab DEI, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui leidis vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58, et liikmesriigi kohtu otsustatud hagi tagamine ei saa olla alus riigiabi andmisele.

85 DEI meenutab siinkohal, et Euroopa Kohtu järjepidevast praktikast nähtub, et siseriiklike kohtute pädevuses on võtta ajutisi meetmeid, et vältida konkurentsimoonutusi, mis kaasnevad ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud rakendamiskeeldu eirates antud abiga, ning et selliseid meetmeid vastu võtvad liikmesriikide kohtute otsused on seega osa riigiabi kontrollimise ennetusmehhanismist.

86 DEI sõnul nähtub eeltoodust, et iga siseriiklik kohus, sealhulgas ka kohus, mis arutab hagi tagamist, peab kontrollima, kas tema määratud meede võib tekitada tagajärgi, mis võivad muuta selle abi siseturuga kokkusobimatuks, sest see kutsub esile ebaseadusliku konkurentsieelise tulevikus.

87 Käesolevas asjas tähendab see, et siseriikliku kohtu esialgne hinnang hagi tagamise esimeses määruses 1960. aasta lepingu ülesütlemisele ei kõrvaldanud lõplikult ebakindlust selle õigusliku iseloomu ja pärast algse kehtivusaja möödumist soodustariifi kasutamise tagajärgede suhtes ning et seda määrust oleks pidanud eelnevalt kontrollima nii, nagu on ette nähtud ELTL artikli 108 lõikes 3.

88 Komisjon leiab samuti nagu DEI, et asjaolu, et uus abi määratakse siseriikliku kohtu hagi tagamise määrusega, ei oma tähtsust selle abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel.

89 Komisjoni sõnul tähendaks teistsugune järeldus, et mõistet „abi“ tõlgendatakse subjektiivselt, vastavalt sellele, milline instants on võtnud abi määrava meetme, ja see oleks järelikult vastuolus Euroopa Kohtu praktikaga, eelkõige 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsusega *France Télécom vs. komisjon* (C-81/10 P, EU:C:2011:811, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika), milles Euroopa Kohus leidis, et mõiste „riigiabi“ on õigusmõiste ning seda tuleb tõlgendada objektiivsete asjaolude ja selle abi mõju põhjal.

90 Komisjon lisab, et DEI argumenti, mille kohaselt on liikmesriigi kohus kohustatud hagi tagamise menetluses teavitama komisjoni ja teostama ennetavat kontrolli igasuguste uut abi määravate või olemasolevat abi muutvate meetmete üle, kinnitab 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus *Lucchini* (C-119/05, EU:C:2007:434, punktid 59–63), millest nähtub, et komisjoni ainupädevus ja liidu õiguse esimene kohustavad liikmesriigi kohut jätma kohaldamata siseriikliku õigusnormi, kui selle kohaldamine takistaks riigiabi tagasinõudmist.

91 Komisjon märgib ka, et vastavalt tema teatise riigiabi reguleerivate õigusaktide täitmise tagamise kohta liikmesriikide kohtute poolt (ELT 2009, C 85, lk 1) punktile 58 on juhul, kui esineb oht, et ebaseadusliku abi väljamakse tehakse liikmesriigi kohtu menetluse jooksul, sellel kohtul kohustus takistada ELTL artikli 108 lõike 3 rikkumist ja ta võib välja anda ajutise korralduse ebaseadusliku väljamakse takistamiseks kuni asja sisulise lahendamiseni. Komisjon järeldab sellest, et loogiliselt võttes ei saa liikmesriigi kohus olla ise abi andjaks.

- 92 Alouminion leiab, et esimese väite kolmas osa põhineb vaidlustatava kohtuotsuse ekslikul mõistmisel ja tuleb seetõttu tagasi lükata.
- 93 Alouminion väidab, et tegelikult leidis Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58, et hagi tagamise esimese määruse tagajärjena ei antud uut soodustust, mis erineks olemasolevast abist. Järelikult ei välistanud Üldkohus, et riigiabi võib anda ka liikmesriigi kohtu otsusega, millega määratakse uus, olemasolevast abist erinev soodustus, vaid ta jõudis pelgale järeldusele, et sellega ei ole käesolevas asjas tegemist.
- 94 Igatahes väidab Alouminion esiteks, et vaidlustatava kohtuotsuse punkt 58 on üleliigne, kuivõrd selles kinnitatakse *a contrario* sama kohtuotsuse punktides 55–57 toodud arutluskäiku, ja teiseks on Üldkohtu poolt hagi tagamise esimese määruse sisule antud hinnang asjaolude hindamine, mida ei saa Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses kontrollida.
- Euroopa Kohtu hinnang
- 95 Kõigepealt tuleb meenutada, et vastavalt järjepidevale kohtupraktikale täidavad komisjon ja liikmesriikide kohtud riigiabi kontrollisüsteemi rakendamisel täiendavaid ja eraldiseisvaid rolle (kohtuotsused, 9.8.1994, *Namur-Les assurances du crédit*, C-44/93, EU:C:1994:311, punkt 14; 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, punkt 36).
- 96 Nimelt ei ole liikmesriikide kohtud pädevad otsustama, kas riigiabi on siseturuga kokkusobiv, vaid selline kontroll on komisjoni ainupädevuses (vt selle kohta kohtuotsused, 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, punkt 27; 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, punkt 37).
- 97 Liikmesriigi kohtute ülesanne on aga tagada kuni komisjoni lõpliku otsuseni üksikisikute õiguste kaitse olukorras, kus on rikutud ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud kohustust teatada komisjonile eelnevalt riigiabi andmisest (kohtuotsused, 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika; 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 39, ning 21.11.2013, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 28).
- 98 Selleks võivad liikmesriigi kohtud menetleda kohtuasju, milles neil tuleb tõlgendada ja kohaldada ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud mõistet „riigiabi“, et eelkõige kindlaks teha, kas ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud eelkontrolli menetlusest mööda minnes võetud meetme puhul oleks nimetatud menetlust pidanud kohaldama või mitte (kohtuotsused, 18.7.2007, *Lucchini*, C-119/05, EU:C:2007:434, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 18.7.2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 38).
- 99 Kui liikmesriigi kohus jõuab järeldusele, et asjaomasest meetmest oleks tegelikult pidanud komisjoni eelnevalt teavitama, peab ta kontrollima, kas asjaomane liikmesriik on selle kohustuse täitnud, ja juhul, kui see ei ole nii, siis peab ta tunnistama selle meetme õigusvastaseks (kohtuotsus, 19.3.2015, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, punkt 68).
- 100 Nimelt on liikmesriigi kohtu ülesanne tagada, et kohaldataks kõiki tagajärgi, mis vastava liikmesriigi õigusest lähtuvalt tulenevad ELTL artikli 108 lõike 3 rikkumisest – nii abimeetmete rakendamise kehtivuse kui ka selle sätte vastaselt antud rahalise toetuse tagasinõudmise osas (kohtuotsus, 8.12.2011, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 101 Nimelt on liikmesriigi kohtu pädevuses võtta ajutisi meetmeid, et vältida konkurentsimoonutusi, mis kaasnevad ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud rakendamiskeeldu eirates antud abiga (vt kohtuotsused, 21.11.1991, *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* ja *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, C-354/90, EU:C:1991:440, punkt 11;

- 11.7.1996, SFEI jt, C-39/94, EU:C:1996:285, punktid 39, 40 ja 53, ning 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 34). Seega, nagu on ette nähtud komisjoni teatise riigiabi reguleerivate õigusaktide täitmise tagamise kohta liikmesriikide kohtute poolt (ELT 2009, C 85, lk 1) punktis 58, siis juhul, kui esineb oht, et ebaseadusliku abi väljamakse tehakse liikmesriigi kohtu menetluse jooksul, võib see kohus teha määruse ajutise meetme võtmise kohta, et takistada ebaseaduslikku väljamakset kuni asja sisulise lahendamiseni.
- 102 Kõiki neid kaalutlusi tuleb arvestada kontrollimisel, kas põhjendatud on esimese väite kolmas osa, milles DEI kritiseerib vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58 toodud Üldkohtu seisukohta, et liikmesriigi kohtu hagi tagamise määrus ei saa mõjutada riigiabi andmist.
- 103 Selle kohta tuleb märkida, et vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58 leidis Üldkohus, et kui eeldada, et hagi tagamise esimene määrus kujutab endast abi määramist või muutmist ELTL artikli 108 lõike 3 tähenduses, siis see „oleks faktiliselt ja õiguslikult võrdväärne sellega, kui nõuda kohtult, kes arutab hagi tagamist sellises lepingut puudutavas asjas nagu käesolev kohtuasi, et see teavitaks komisjoni mitte ainult uuest ja muudetud abist, mida antakse ettevõttele, kes saab osa teatud kehtivast abikavast, ning et see kohus alluks komisjoni preventiivsele kontrollile, vaid see puudutaks ka kõiki meetmeid, mis mõjutavad selle lepingu tõlgendamist ja täitmist ning võivad mõju avaldada siseturu toimimisele, konkurentsile või lihtsalt põhimõtteliselt kehtima jäänud abi tegelikule kestusele teatud ajavahemikul, kui komisjon ei ole teinud otsust abi lubamise või kokkusobimatuse kohta“.
- 104 Seega eristas Üldkohus vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58 „uut ja muudetud abi“ ning meetmeid, mis mõjutavad komisjoni poolt siseturuga kokkusobiva abina heaks kiidetud lepingu tõlgendamist ja täitmist, nagu sellega on tegemist hagi tagamise esimese määruse puhul, ning järeldas sellest, et hagi tagamist lahendava liikmesriigi kohtu suhtes ei kehti kohustused, mis tulenevad liikmesriikide kohtutele üldiselt ELTL artiklitest 107 ja 108.
- 105 Kuid tuleb meenutada, et riigiabi käsitlevate õigusnormide kohaldamine tugineb lojaalse koostöö tegemise kohustusele ühelt poolt siseriiklike kohtute ning teiselt poolt komisjoni ja liidu kohtute vahel, mille raames igäüks täidab ülesannet, mis talle EL toimimise lepinguga on antud. Selle koostöö raames peavad siseriiklikud kohtud võtma kõik vajalikud üld- või erimeetmed, et tagada nende kohustuste täitmine, mis tulenevad liidu õigusest, ja hoiduma võtmast meetmeid, mis võivad ohustada aluslepingu eesmärkide saavutamist, nagu see tuleneb ELL artikli 4 lõikest 3. Seega peavad siseriiklikud kohtud eelkõige hoiduma selliste otsuste tegemisest, mis lähevad vastuollu komisjoni otsusega (kohtuotsus, 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punkt 41).
- 106 Euroopa Kohus on juba otsustanud ka 18. juuli 2013. aasta kohtuotsuse P (C-6/12, EU:C:2013:525) punktides 46 ja 47, et liikmesriigi kohtu ülesanne on kontrollida, kas riigiabi kava rakendamise korda on muudetud, ja kui peaks selguma, et muudatuste tulemusena on kava ulatust laiendatud, võib osutada vajalikuks tuvastada, et tegemist on uue abiga, mistõttu kuulub kohaldamisele ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamismenetlus.
- 107 Järelikult tuleb tõdeda, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatava kohtuotsuse punktis 58, et hagi tagamist otsustades ei pea liikmesriigi kohus, mille poole on pöördutud vaidluses lepingu üle, teavitama komisjoni vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 3 „kõikidest meetmetest, mis mõjutavad selle lepingu tõlgendamist ja täitmist ning võivad mõju avaldada siseturu toimimisele, konkurentsile või lihtsalt põhimõtteliselt kehtima jäänud abi tegelikule kestusele teatud ajavahemikul“.
- 108 Nimelt, kui anda hagi tagamise üle otsustavatele liikmesriigi kohtutele võimalus vältida kohustusi, mis on neile pandud ELTL artiklitega 107 ja 108 riigiabi kontrollimisel, tähendaks see, et need kohtud võivad ületada enda sellise pädevuse piire, mille eesmärk on tagada riigiabi puudutava liidu õiguse järgimine, ja rikkuda liidu institutsioonidega lojaalse koostöö tegemise kohustust, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 105, mis on seega ilmselgelt vastuolus nende artiklite kasuliku mõjuga.

- 109 Seega tuleb esimese väite kolmanda osaga nõustuda.
- 110 Nendel asjaoludel tuleb esimese väitega täies ulatuses nõustuda ja ilma et oleks vaja kontrollida teisi väiteid, tühistada vaidlustatav kohtuotsus.

Kohtuasja tagasisaatmine Üldkohtusse

- 111 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.
- 112 Kuna käesoleval juhul analüüsis Üldkohus ainult ühte poolte esitatud väidetest, on Euroopa Kohus seisukohal, et kohtuasja menetlusstaadium ei võimalda otsuse tegemist. Seega tuleb kohtuasi Üldkohtusse tagasi saata.

Kohtukulud

- 113 Kuna kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtule, tehakse käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude osas otsus hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 8. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Alouminion vs. komisjon (T-542/11, EU:T:2014:859).**
- 2. Saata kohtuasi T-542/11 tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule.**
- 3. Otsustada kohtukulude jaotus edaspidi.**

Allkirjad